

TEMPS ERA TEMPS

Vint-i-cinc anys sense Ràdio Tortosa

Fa 25 anys, el govern espanyol va decidir tancar les emissores públiques que no estessen a capitals de província; entre elles, Ràdio Tortosa, fundada el 1953 com a emissora sindical. El 1978, les tres cadenes de l'Estat a banda de Radio Nacional -REM (Emisoras del Movimiento), CAR (Cadena Azul) i CES (Emisoras Sindicales)- es fusionaren en una sola xarxa (Radio Cadena) que el 1989 s'integraria en Radio Nacional de España.

Josep Bayarri Raga

L'ànima de la fundació de Ràdio Tortosa van ser l'industrial Julián Mangrané Ejerique, propietari d'una indústria de fabricació de sacs, i Lluís Mestre Reixach, nét de Francesc Mestre Noè, personatge destacat en la vida cultural d'abans de la Guerra. El seu primer director fou l'advocat Antonio Muñoz Pellicer, però era més formal que real, ja que Muñoz era el delegat del sindicat vertical a Tortosa. De fet, qui sempre va portar l'emissora fou Lluís Mestre. L'emissora va començar molt precàriament als baixos de la casa de Mestre, al carrer d'Argentina, però era l'única que es podia escoltar a Tortosa. Aleshores les emissores emetien per ones hertzianes en ona mitjana i la situació geogràfica condicionava molt la qualitat de recepció. D'altra banda, al conjunt de la província de Tarragona només hi ha-

via tres emissores a més a més de la de Tortosa: dos a Reus (la SER i la COPE) i una a Tarragona (de la cadena REM). Cap d'aquestes es podia sintonitzar, la qual cosa va fer que durant molts anys Ràdio Tortosa exercís un important paper de comunicació i cohesió del territori. Ràdio Tortosa era una de les 19 de la cadena sindical existents a tot l'Estat espanyol. El 1964 se n'autoritzarien altres 16 per emetre només en freqüència modulada; entre elles, Ràdio Ulldecona.

El 1955 es començà a emetre un programa (els dimarts a les 9 de la nit) que resultaria emblemàtic i el més popular de l'emissora. Es titulava *Xerrades sense malícia* i era íntegrament parlat en català. Tot i que exagerant la variant dialectal tortosina, aleshores resultava absolutament excepcional, ja que el català estava prohibit a la ràdio i la premsa escrita i només se n'autoritzaven llibres molt limitats. *Xerrades sense malícia* anava a cà-

Façana de l'emissora Ràdio Tortosa el dia del seu tancament, al carrer d'Argentina.

rrec de Josep M. Vallès Vilàs, carlista des-tacat, i Rodolfo Lamote de Grignon Nicolau, militant falangista, la qual cosa garantia que el programa no depassaria els límits tolerats, tot i que sovint es feien tímides crítiques a la gestió de l'Ajuntament, el que agradava molt a la gent. Va durar 18 anys.

El 1956, Ràdio Tortosa va crear un grup de teatre, dirigit pel ja esmentat Rodolfo Lamote, que interpretava obres radiades i també escenificades. L'any

1958 començà a emetre (divendres a les 8 de la tarda) el programa *Yunque*, conduït per Paco Guimerà i adreçat als treballadors, als quals es rebria d'obsequis, generalment alimentaris, donats per les empreses locals. Els primers locutors de Ràdio Tortosa foren Joaquín Marín i Emília Miravall, germana de Ramon Miravall, que després també col·laboraria amb l'emissora. El locutor esportiu, als inicis fou Antonio Daza i després el substituí primer Guimerà, després José Á.

Òdena i, finalment, Ximo Rambla. Òdena era, junt amb la Luz Acero, qui més temps dedicava a la ràdio. Tots els dies a les 2 de la tarda, abans de l'obligada connexió amb Radio Nacional de España, que era l'única que podia fer informatius, emetia els comunicats locals i les necrològiques. Era el moment de màxima audiència.

Els meus inicis periodístics foren justament com a guionista de Ràdio Tortosa el 1963 amb un programa de cultura popular i folklore que s'emetia els diumenges al migdia. Naturalment, era en castellà, però es parlava de sardanes, que era l'excusa, i molt de cultura, llengua, història, excursionisme, cançó i folklore. Luz Acero i Paco Guimerà n'eren els locutors. Al cap de vuit mesos, el director va decidir liquidar-lo atenent queixes del bisbat per haver-se criticat que a cap parròquia hi haguessen misses en català.

A partir del 1978, amb la integració a Radio Cadena, les coses van canviar. Es jubilaren les velles glòries i fou nomenat un nou director que s'envoltà de gent jove i va incorporar informació de carrer. Aquesta, però, és una altra història que podria ser objecte de recerca per part d'algun dels molts historiadors que avui hi ha a la ciutat. ■